

JOSEP MORATÓ UN PERIODISTA EN EL RECORD

per Antoni Closas

Josep Morató, de «Cu-cut!», d'«En Patufet», de «La Veu»...

Quan, el primer de gener de 1899, la revista «La Veu de Catalunya» passà a ésser un diari, Raimon Casellas, aleshores ja eminent crític d'art, n'esdevingué el redactor en cap.

Al mateix temps un jove, acabat d'arribar de Girona, on havia nascut, entrà al cos de redactors del periòdic. Es deia Josep Morató i Grau. Ben plantat, senzill, amb do de gents i només vint-i-tres anys. Havia publicat una novelleta, *L'esquirol*, i alguns articles a «La Veu» mateix. El seu pare, a dotze anys, endevinant-li la vocació, l'havia subscrit a la «Il·lustració Catalana» i, bo i venent-se la fleca gironina, vingué a viure prop del fill.

Aviat Raimon Casellas el promouria. Pel seu cantó, Morató també s'obria camí. A la darrerria del 1901 formava part dels redactors que l'any següent editarien el famós setmanari «Cu-cut!». Emprant la rúbrica «A ca la Talia» i el pseudònim «Viroler», amb molta solta i humor, Morató comentava les estrenes. Més endavant collaboraria a la revista «Garba».

Josep Morató considerava el periodisme ben diferent de la literatura i deia que els qui ho confonen s'erren. Crec que tenia raó. El 1905 apareixeria la seva novel·la *Arran del cingle*, que merescu la segona edició, pòstuma, en una de les col·leccions de l'Editorial Catalana. Als Jocs Florals de Barcelona del 1906 guanyà la Copa d'argent, amb la prosa *El fill de la nit*. I encara el mateix any, editada per la «Il·lustració Catalana», en sortia una altra novel·la: *Els habitants de la lluna*, d'un humor agradívol, amb un tema nou, que avui plauria també de veres. Vull recordar que quan Aureli Capmany deixà la direcció d'«En Patufet» i se'l vengué a l'editor Baguñà, aquest cridà Josep Morató perquè s'encarregués de la qualitat literària del petit setmanari. I Morató el dirigí fins al seu traspàs.

Morató, avui tan oblidat, era un periodista d'un enginy i d'un gust extraordinaris. Per això quan, el 1910, prop de Sant Joan de les Abadesses, trobaren mort Raimon Casellas (avui, malgrat el que se n'ha dit, encara és un misteri si és que es volia matar), Morató fou nomenat redactor en cap de «La Veu» i el diari més aviat hi guanyà.

Car, tot i que Casellas era un humanista, membre de l'Institut, el senyor Morató, com li deia la gent del diari, donà un to més nou a l'aire habitual del periòdic.

I, a més a més de la feina de redactor en cap, que, per la malaltia de Casellas, Morató ja feia un any que exercia, prengué la secció de la crítica teatral.

I recordo que «La Veu», únic diari d'aleshores que tirava dues edicions (matí i vespre), per l'experiència i l'habilitat de Morató, resultava un dels més ben compaginats, i amb unes seccions que mai no fallaven.

El nou redactor en cap tenia per costum, quan anaven a tirar el diari, de baixar de la redacció, situada a l'entresol d'una casa del carrer d'Escudellers, fins als baixos on hi havia la rotativa, i en repassava les darres proves, bo i esmenant-hi el que fos. I encara esperava la tarda o la matinada, i comprovava sobre un exemplar com quedaria l'edició. La mateixa història es repetí durant vuit o nou anys, els darrers de la seva vida.

En vida de Prat de la Riba, director invulnerable, cada dia, havent dinat, Morató anava a casa el president de la Mancomunitat per informar-lo i rebre'n instruccions.

Després, mort Prat de la Riba, a la tardor del 1918 Morató anà amb el Consell de la Mancomunitat a Girona, on es reuniria sota la presidència de Puig i Cadafalch.

Crec que fou el darrer gran reportatge que publicà «La Veu de Catalunya» del seu redactor en cap, perquè després de la primera setmana d'octubre s'allità. Des del llit cada dia, mentre pogué, repassava pausadament la confecció dels números.

En conèixer la mort del seu cosí germà, el dibuixant Joan Grau, pare del pintor Grau-Sala, quedà colpit i no va reaccionar, i el 16 d'octubre de 1918 morí, a tres quarts de vuit del vespre, assistit pel doctor Lluís Carreras i voltat de la mare, la muller i sis fills, el gran dels quals fou el pintor Lluís Morató. La «passa» o grip, com en dèiem llavors, d'una bronco-pneumònia l'havia fulminat. Només havia complert quaranta-dos anys.

En Carner, que l'estimava, li dedicà la millor necrològica.

He volgut fer reviu aquest català singular i responsable que sabé complir tan afinadament el deure quotidià, en una vida massa breu.

Mobles & Decoració Casablanca

José Antonio
Primo de Rivera, 532

Telèfon. 254 12 08

Barcelona 11